

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.500/2012/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Nagy Emese Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Olajosné dr. Nagy Emese ügyvéd) által képviselt felperesnek - a dr. Pénzeli Tímea ügyvéd és a dr. Jakab Károly ügyvéd által képviselt alperes ellen kölcsöntartozás megfizetése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2012. június hó 29. napján kelt 1.P.20.773/2012/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 150 000 (egyszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Köteles továbbá megfizetni a felperes az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak 1 184 000 (egymillió-egyszáznyolcvannégyezer) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes 2008. április 14. napján kölcsön címén 14 800 000 Ft-ot adott át az alperesnek, amelyről okirat nem készült. A peres felek 2011. december 20. napján "üzletrész átruházási szándéknyilatkozat" elnevezésű megállapodást kötöttek, amely szerint a felperes átvette, az alperes pedig átruházta a tulajdonában álló, a Csongrád Megyei Bíróság, mint Cégbíróságon 06-09-011358. cégjegyzékszámmon nyilvántartott **(U.)** Kft. "f.a." 1 000 000 Ft törzsbetétet megtestesítő üzletrészét, amely a társaság törzstőkéjének 33,3 %-át tette ki. E megállapodásban rögzítették, hogy a felperes 2008. április 18. napján 14 800 000 Ft kölcsönt adott az alperesnek, amely a megállapodás megkötése időpontjáig nem került visszafizetésre, így az üzletrész átruházása e kölcsön fejében történik.

Az alperes 2012. március 1. napján tájékoztatta az **(U.)** Kft. tagjait, **(személy 1. neve)-t** és **(személy 2. neve)-t** a felperes fentebb részletezett vételi ajánlatáról, egyben

felhívta nevezetteket, hogy az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül nyilatkozzanak, kívánnak-e élni elővásárlási jogukkal. A felhívást a társaság tagjai 2012. március 5. napján átvették, nyilatkozatot azonban nem tettek. Az alperes jogi képviselője erről 2012. március 26. napján tájékoztatta a felperest, egyben felhívta, hogy a kft. tagváltásával kapcsolatos cégiratok aláírása céljából keresse fel, a felperes azonban ennek nem tett eleget.

A felperes 2012. április 17. napján az üzletrész átruházási szándéknyilatkozattól elállt arra hivatkozással, hogy a kft. gabonátárolójának értékes részeit lebontották, a komplexum fizikai állaga leromlott, azt banki jelzálogjog terheli.

A felperes 2012. január 30. napján a fenti tőkeösszeg és járulécai erejéig fizetési meghagyás kibocsátását kérte az alperessel szemben, majd az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban előterjesztett keresetében 14 800 000 Ft és ennek 2008. április hó 14. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301. §-a szerinti kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresete indokaként arra hivatkozott, hogy közte és az alperes között kölcsönszerződés jött létre, amely alapján az alperes az általa átvett összeget nem fizette vissza. Utalt arra, hogy az üzletrész megvételének szándékától amiatt állt el, mert a cég elértéktelenedett, emellett a társasággal szemben folyamatban levő felszámolási eljárásról csak utólag szerzett tudomást.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a felperestől a 14 800 000 Ft-ot kölcsön jogcímén vette át, állította, hogy az a felperes kockázati tőkebefektetése volt. Érvelése szerint utóbb üzletrészét a felperes által átadott összeg fejében ruházta át a felperesre, így vele szemben tartozása nem áll fenn. Vitatta a felperesi elállás jogszerűségét azzal, hogy az abban felhozott indokok valótlanok, a kft. vagyona jelenleg is meghaladja a 200 000 000 Ft-ot. Állította, hogy a felszámolás tényéről az üzletrész átruházási szerződés aláírásának időpontjában a felperes tudomással bírt, az a szerződésben is feltüntetésre került.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 500 000 Ft perköltséget, míg az államnak 1 028 000 Ft eljárási illetéket.

Határozatában megalapozottnak ítélte a felperes hivatkozását, nevezetesen, hogy a 14 800 000 Ft-ot kölcsön jogcímén adta át az alperesnek, amely a felek egyező nyilatkozata szerint 2011. december 20. napjáig nem került visszafizetésre. Az üzletrész átruházási szándéknyilatkozat elnevezésű okiratból megállapította, hogy a felperes szándéka az üzletrész megszerzésére, míg az alperesé annak átadására irányult, e szerződési akaratukat egyértelműen kifejezésre juttatták, az okirat a megállapodás lényeges tartalmi elemeit magában foglalta, így az üzletrész átruházása tekintetében a peres felek között a szerződés a Ptk. 205. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak szerint létrejött. Miután pedig az elővásárlásra jogosultak e jogukkal nem éltek, a felperes az üzletrész tulajdonjogát a szerződés alapján megszerezte. A felperes a perben felhívás ellenére sem bizonyította, hogy a szerződéstől való elállási jogát jogszerűen gyakorolta, következésképp az alperes az

üzletrész átruházásával a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségét teljesítette, a továbbiakban a felperes felé tartozása nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása, a keresetnek helyt adó döntés meghozatala iránt. Jogorvoslati kérelmének a fellebbezési tárgyaláson kiegészített indokai szerint az alperesi üzletrész megvásárlására vonatkozó szándéknyilatkozat aláírásának célja kizárólag az volt, hogy ez által elismertetésre és rögzítésre kerüljön az alperesi kölcsöntartozás ténye. Az üzletrész tulajdonjogának megszerzése ténylegesen nem állt szándékában, amit igazol az a körülmény is, hogy az átruházás kapcsán nem került sor a kft. taggyűlésének összehívására, a végleges adásvételi szerződés elkészítésére és a változásbejegyzésre vonatkozó okiratok cégbírósághoz történő benyújtására sem. Kiemelte, hogy a tagváltozással kapcsolatos okiratokat az alperes jogi képviselője csak azt követően készítette el, hogy ő (a felperes) a fizetési meghagyás benyújtásával nyilvánvalóvá tette, hogy az üzletrész megszerzésére vonatkozó szándékáról lemond, az általa átadott kölcsönösszeg visszafizetésére viszont igényt tart. Utalt arra, hogy a cég felszámolás alatt állt, így az üzletrész értékesítése a felszámolóbiztos közreműködése nélkül érvényesen nem történhetett meg. Álláspontja szerint amennyiben a szerződés létrejötté mégis megállapítható lenne, úgy az megszűnt a szerződéstől való elállása folytán. Okfejtése szerint az alperes hibás teljesítése, valamint érdekmúlás következtében jogszerűen állhatott el a szerződéstől, annak megkötését követően szerzett ugyanis tudomást arról, hogy a társaságnak jelentős tartozásai vannak, így a per tárgyát képező üzletrész gyakorlatilag értéktelen, azaz a szolgáltatás és ellenszolgáltatás között feltűnően nagy az értékkülönbség. Megítélése szerint elállási szándéka a fizetési meghagyás kézbesítésével közlésre került az alperessel. Hangsúlyozta, a társaságot és annak tagjait az üzletrész kapcsán elővásárlási jog illette, s miután a társaság ezt érintő nyilatkozatát nem szerezték be, így az adásvételi szerződés az elővásárlási jog megsértése miatt hatálytalan.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett tényelőadását és annak jogi indokait. Abból kiemelte, az üzletrész átruházására vonatkozóan a szerződéses akarat mindkét fél részéről fennállt, amennyiben pedig a felperes csupán a szóban megkötött kölcsönszerződés tényét kívánta az alperessel elismertetni, úgy ez esetben elegendő lett volna egy tartozáselismerő nyilatkozat megszerkesztése. Álláspontja szerint mivel a felperes megkereste a kft. tagjait az elővásárlási joggal kapcsolatos nyilatkozatok beszerzése érdekében, szükségtelenné vált a taggyűlés összehívása. Fenntartotta, hogy a felperes a 14 800 000 Ft-ot kockázati tőkebefektetésként adta át részére, ennek visszafizetésére határidőt nem szabtak, így a felperes követelése esedékesség és késedelem hiányában jogi úton nem érvényesíthető. Az elállást érintő felperesi érvelés kapcsán kifejtette, a felperesnek tudomása volt arról, hogy a kft. felszámolás alatt áll, ennek ténye a megállapodásban rögzítésre is került, ugyanakkor a cég a nagy adósságállománya ellenére is rendelkezett akkora vagyonnal, amely a felperes által megszerzett üzletrész

értékével arányban állt. A felperes az elállás kapcsán a bizonyítási kötelezettségét nem teljesítette, a hibás teljesítés tényét nem igazolta, így elállási jogának gyakorlása nem jogszerű.

A fellebbezés **alaptalan**.

A felperes fellebbezésében változatlanul vitatta, hogy közte és az alperes között adásvételi szerződés jött létre, álláspontja azonban téves. Kétségtelen, hogy az alperesi üzletrész átruházása kapcsán a peres felek "szándéknyilatkozat" elnevezésű okiratot írtak alá, a közöttük létrejött megállapodást azonban nem annak elnevezése, hanem tartalma szerint kell elbírálni, ezért azt kellett vizsgálni, hogy az okiratban rögzített megállapodás milyen tartalmú szerződésre utal. A Ptk. 207. § (1) bekezdése értelmében a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. A per adatai nem hagynak kétséget afelől, hogy a peres felek szándéka adásvételi szerződés megkötésére irányult. Az okirat a Ptk. 205. §-ában, valamint 365. §-ában írtaknak megfelelően tartalmazza a tulajdonjog e módon történő átruházására irányuló kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozatot, az adásvétel tárgyát és az azért járó ellenszolgáltatást. A felperesi állásponttól eltérően az okiratban foglalt nyilatkozatok nem értelmezhetők úgy, hogy abban a felek csupán egy későbbi időpontra vonatkozó szerződéskötés iránti szándékukat fejezték ki, és nem fogadható el az a felperesi érvelés sem, miszerint az okirat kizárólag az alperes felperes felé fennálló tartozásának írásbeli dokumentálását szolgálta. Ez utóbbi esetben ugyanis - ahogyan erre az alperes is helytállóan hivatkozott - elegendő lett volna egy tartozáselismerő nyilatkozat aláírása az alperes részéről, szükségtelen lett volna az üzletrész átruházásáról rendelkezni.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 123. § (2) bekezdése szerint ha az üzletrészt annak tulajdonosa nem a társaság tagja, hanem harmadik személy részére kívánja értékesíteni, úgy egyfelől a többi üzletrész-tulajdonost, másfelől a társaságot elővásárlási jog illeti, az e jog megsértésével kötött adásvételi szerződés az érintett jogosulttal szemben hatálytalan. Jelen esetben az alperes az elővásárlásra jogosult üzletrész-tulajdonosokat felhívta e joguk gyakorlása tekintetében nyilatkozattételre, akik a részükre nyitva álló határidőn belül elővásárlási jogukat nem gyakorolták. Arra kétségtelenül nem áll adat rendelkezésre, hogy a gazdasági társaságot - illetve a nevében és képviseletében eljárni jogosult felszámolót - az alperes felhívta-e az elővásárlási jogot érintő nyilatkozattételre, ennek azonban a jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége, az adásvételi szerződés hatálytalanságának megállapítását ez okból ugyanis csak a gazdasági társaság kérheti, a felperest e jog nem illeti meg, így a szerződés hatálytalanságának vizsgálatára e perben nem kerülhetett sor. Erre figyelemmel a felszámolóbiztos tanúkénti meghallgatása is szükségtelen, ezért az ítéltábla a felperes erre irányuló bizonyítási indítványa teljesítését mellőzte.

A felperes másodlagosan arra hivatkozott fellebbezésében, hogy amennyiben az adásvételi szerződés létrejötte megállapítható, úgy érdekmúlásra tekintettel a szerződéstől elállt, következésképp az a megkötésének időpontjára visszamenő hatállyal megszűnt, s az alperes köteles helytállni a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségéért. Az ítéletábra egyetért az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint a felperes elállási jogát jogszerűen nem gyakorolhatta. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy az elállási jog gyakorlása szerződésen, avagy jogszabályi rendelkezésen alapulhat (Ptk. 320. § (1) bekezdés). A peres felek üzletrész átruházására irányuló megállapodása az elállási jog gyakorlására vonatkozóan rendelkezést nem tartalmaz, így a peres feleknek szerződésben kikötött elállási joga nem volt, ezért azt kellett vizsgálni, hogy jogszabály alapján megillette-e a felperest ez a jogosultság. A Ptk. szerződésekre vonatkozó általános szabályai szerint a jogosult elállhat a szerződéstől, ha a kötelezett késedelembe esik (Ptk. 300. §), vagy hibásan teljesít (306. §, Ptk. 305. §, b) pont), az adásvételre vonatkozó speciális rendelkezések alapján pedig akkor is, ha harmadik személynek az adásvétel tárgyán olyan joga áll fenn, amely a tulajdonszerzés akadályát képezi (jogszavatosság Ptk. 369. §). A felperes elállási joga gyakorlását a kötelezett hibás teljesítésére alapította, ennek indokaként arra hivatkozott, hogy az alperes nem tájékoztatta őt a társaság anyagi helyzetéről, tartozásairól, illetve arról, hogy a cég felszámolás alatt áll. Fenti érvelése azonban téves. A teljesítés akkor minősül hibásnak, ha a szolgáltatás a teljesítés idején nem felel meg a törvényben előírt és a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak. A Ptk. elsősorban dologszolgáltatások kapcsán teszi lehetővé az elállási jog gyakorlását, a hibás teljesítés jogkövetkezményeire vonatkozó szabályokat azonban megfelelően alkalmazni rendeli a nem dologszolgáltatásra irányuló szerződések esetén is (Ptk. 311/A. §). Ahhoz azonban, hogy a felperes a szerződéstől való elállási jogát jogszerűen gyakorolhassa, meg kellett volna jelölnie, hogy miben áll az üzletrész hibája, az mennyiben nem felel meg a törvényben előírt, vagy a szerződésben rögzített tulajdonságoknak. Az a hivatkozása, miszerint az üzletrész forgalmi értéke nem érte el a felperes által kölcsön jogcímén átadott 14 800 000. Ft-ot, nem a hibás teljesítésen alapuló elállási jog gyakorlását vonja maga után, hanem legfeljebb a szolgáltatás és ellenszolgáltatás feltűnő értékaránytalansága okán a szerződés megtámadására adhatna alapot (Ptk. 201. § (1) bekezdés). Nem tekinthető a jogszerű elállásra okot adó körülménynek a felperes másodlagos indoka sem, nevezetesen, hogy a szerződéskötés időpontjában a társaság tartozásairól nem volt tudomása és erről az alperes nem tájékoztatta. Erre hivatkozással - az egyéb jogszabályi feltételek fennállása esetén - tévedés, avagy megtévesztés címén ugyancsak a szerződés megtámadásának lehet helye (Ptk. 210. § (1) és (4) bekezdés). Tény, hogy a felperes ez idáig az adásvételi szerződést nem támadta meg, így a fellebbezési eljárás során előadott fenti hivatkozásai érdemben nem vizsgálhatók.

A kifejtettekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást mind a szerződés létrejötte, mind az elállási jog hiánya tekintetében, az e körben feltárt bizonyítékok okszerű mérlegelése eredményeként a jogszabályoknak megfelelő

döntést hozott, ezért az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségei viselésére, amelynek összegét az ítéltábla az alperes által kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányosan a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a pertárgyérték alapján meghatározható perköltséghez képest mérsékelt összegben állapított meg.

A felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési eljárási illeték viselésére az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése szerint.

Szeged, 2012. november 21.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró